

Els nous graus, a les Jornades de Portes Obertes

Un grup d'estudiants, durant les Jornades de Portes Obertes dels dies 20, 21 i 22 de gener, davant l'obra *Identitat composta*. **PÀG. 2 i 3**

PRESENTEN LA TAULA NACIONAL

La Generalitat i els rectors de diverses universitats públiques catalanes van presentar, el 18 de desembre, la Taula Nacional per a la Universitat Pública, un nou marc de diàleg sobre les qüestions que afecten el sector. **PÀG. 4**

PRESA DE POSSESSIÓ DE LA NOVA RECTORA

La rectora Ana Ripoll va prendre possessió del càrrec el 14 de gener, en un acte que va aplegar nombroses autoritats acadèmiques i institucionals. Ripoll va destacar en el seu discurs el moment de canvi que viu la Universitat. **PÀG. 5**

ART I INFORMÀTICA A LA CARA DE LA UAB

L'artista urbà Jorge Rodríguez Gerada, que va guanyar la beca de creador resident, ha dibuixat la cara de la UAB en una paret del campus. El projecte ha patit pintades per part d'un grup d'estudiants radicals. **PÀG. 13 i 16**

Els nous graus, la novetat de les Portes Obertes

Els estudiants de secundària s'interessen pels nous títols de la UAB

➤ A partir del curs vinent començaran a impartir-se a la UAB una cinquantena de nous graus de tots els àmbits

Del 20 al 23 de gener, van tenir lloc les Jornades de Portes Obertes que, cada any, organitza la Universitat Autònoma de Barcelona per tal de presentar la seva oferta docent als futurs universitaris. Uns divuit mil estudiants de secundària procedents de tot Catalunya, però també d'Andorra, de les Canàries i, fins i tot, de Suïssa, van assistir a les dues-centes xerrades que van fer els professors de la UAB.

Les conferències que van cridar més l'atenció dels futurs universitaris són les que presentaven els graus de nova creació que oferirà la UAB a partir del curs 2009-2010, quan una cinquantena de titulacions ja seran graus adaptats a l'espai europeu d'ensenyament superior (EEES). L'Autònoma afirma, així, la seva posició com a una universitat compromesa amb la societat, donant resposta a les noves demandes dels professionals.

Com cada any, la plaça Cívica va ser el centre neuràlgic de les Jornades de Portes Obertes.

En l'àmbit de les ciències i de la salut, per exemple, la Facultat de Biociències va presentar, al llarg d'aquests tres dies, el seu catàleg de titulacions amb uns pioners graus de Genètica, Microbiologia, Biologia Ambiental i Biomedicina, que, amb els de Biologia, Biotecnologia i Bioquímica, configuren una oferta única a tot Espanya per a la formació d'espe-

cialistes en professions amb molt futur. Les xerrades d'aquest centre van reunir, al llarg dels tres dies de portes obertes, més de dos mil estudiants.

En un àmbit molt diferent com és el de les humanitats, a banda d'adaptar a l'EEES estudis clàssics com les filologies, la història o la filosofia, la UAB oferirà dos graus de nova creació: Arqueologia i

Set graus que representen una novetat al sistema universitari

ARQUEOLOGIA

El Grau d'Arqueologia, de nova creació a Espanya, dotarà els alumnes amb els coneixements teòrics, metodològics i tècnics de l'arqueologia, sense oblidar els coneixements propis de l'historiador, per tal que puguin treballar amb restes d'èpoques molt diverses. Els titulats podran dedicar-se a l'arqueologia, a l'ensenyament de la història, a la realització d'estudis historicoarqueològics, a l'assessorament cultural i, d'una manera més genèrica, al treball a les administracions públiques i a la recerca en universitats i centres d'investigació.

COMPTABILITAT I FINANCES

Aquest títol ofereix una formació polivalent en l'àrea de les ciències socials, amb una

acurada especialització en el món de la comptabilitat i les finances i, alhora, uns òptims coneixements en el camp de l'empresa, l'economia i el dret. Es pot desenvolupar la trajectòria professional en l'àmbit de la banca, les assegurances, l'assessoria financera, l'auditoria o la consultoria.

EMPRESA I TECNOLOGIA

No hi ha res similar en l'àmbit universitari català, tot i que a Europa hi ha diverses universitats que n'ofereixen un de similar. Combina una sòlida formació empresarial amb els coneixements tècnics que han de capacitar els graduats per a l'aplicació de les teories de la informació i la comunicació a la gestió de les organitzacions. Els sistemes d'informació en l'empresa i les tecnolo-

gies que els suporten s'interrelacionen amb les diverses àrees funcionals (producció, recursos humans, comptabilitat, finances i màrqueting) i doten l'organització d'una flexibilitat i capacitat de resposta que és vital per al seu potencial competitiu.

MICROBIOLOGIA

Aquesta és una carrera de nova creació a Espanya, però amb nombrosos referents a universitats europees i americanes. Respon al desenvolupament creixent d'aquest àmbit de recerca i a les seves importants aplicacions en agricultura, salut, medi ambient, biotecnologia i enginyeria. Aquests estudis responen a la demanda de professionals de la microbiologia. Estan orientats a formar professionals amb una visió àmplia i actual-

Sala d'actes de la Facultat de Ciències de l'Educació.

Acollida a professors de secundària, al Rectorat.

Els títols de biociències van atreure molta atenció.

Una de les xerrades sobre el grau d'Arqueologia.

Musicologia (adaptació d'Història i Ciència de la Música, de segon cicle). I altres titulacions que abans eren només de segon cicle, com Antropologia Social i Cultural o Estudis de l'Àsia Oriental, passaran a ser graus. Aquest és el cas, també, del Grau de Criminologia, adaptació d'una titulació anterior només de segon cicle, que va rebre més de mil estudiants interessats en aquests estudis. Destaquem, d'altra banda, el nou Grau de Prevenció i Seguretat Integral.

Al campus de Sabadell començaran a impartir-se els graus d'Empresa i Tecnologia i de Comptabilitat i Finances, ad-

crits a la nova Facultat d'Economia i Empresa, creada l'octubre passat a partir de la fusió de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials i de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials.

Finalment, i també en l'àmbit de la gestió, la UAB serà pionera a oferir el títol de Graduat en Gestió Aeronàutica, adaptat a l'EEES, una titulació que ofereix com a pròpia des del curs 2004-2005 i que és un referent a escala nacional.

Dins les activitats d'orientació universitària, la UAB tornarà a ser al Saló de l'Ensenyament del 18 al 22 de març.

Més informació: www.uab.cat/titulacions

litzada dels microorganismes, integrant els coneixements que existeixen sobre la seva estructura, genètica, fisiologia, metabolisme, ecologia i diversitat.

BIOLOGIA AMBIENTAL

La crisi ambiental ha generat la demanda social de nous professionals que es dediquin a la conservació de la biodiversitat en els diferents serveis que aporta a la societat. L'ocupació en aquesta especialitat està centrada en els sectors de l'administració pública, l'educació, els serveis ambientals, la divulgació científica i les explotacions agrícoles, ramaderes i forestals.

GENÈTICA

La genètica ha experimentat una expansió accelerada i afectarà, de manera decisiva, la

biologia, la salut i tota la societat en general. Aquest títol universitari explorarà el camp científic de la genètica i de la genòmica en tota la seva complexitat, fent un èmfasi especial en els aspectes moleculars, però amb un caràcter molt interdisciplinari. El nou grau inclourà assignatures de bioètica, teoria de xarxes, gestió empresarial i informàtica, entre d'altres.

BIOMEDICINA

Els estudis obeeixen a la multidisciplinarietat dels professionals que actualment treballen en el sector de la investigació biomèdica. Un dels punts forts és l'aposta per la biomedicina a Catalunya que fan les administracions públiques i l'empresa privada, que donarà peu a molts llocs de treball.

Graus EEES 2009-2010

Ciències de la salut

Biomedicina
Fisioteràpia
Infermeria
Logopèdia
Medicina (Grau UAB-UPF)
Podologia
Teràpia Ocupacional

Ciències experimentals

Biologia
Biologia Ambiental
Bioquímica
Biotecnologia
Física
Física + Matemàtiques
Genètica
Geologia
Matemàtiques
Matemàtiques + Enginyeria Informàtica
Microbiologia

Ciències humanes

Ciències Humanes i Estudis Artístics
Arqueologia
Disseny
Estudis Anglesos
Estudis Clàssics
Estudis d'Àsia Oriental
Filosofia
Història
Història de l'Art
Humanitats
Llengua i Literatura Catalanes
Llengua i Literatura Espanyoles
Musicologia
Traducció i Interpretació

Ciències socials

Antropologia Social i Cultural
Ciència Política i Gestió Pública
Comptabilitat i Finances
Criminologia
Educació Infantil
Educació Primària
Educació Social
Empresa i Tecnologia
Geografia i Ordenació del Territori
Pedagogia
Prevenció i Seguretat Integral
Relacions Laborals
Sociologia
Turisme

Enginyeries

Enginyeria Electrònica Industrial Automàtica
Enginyeria Elèctrica
Enginyeria Mecànica
Enginyeria d'Organització Industrial
Gestió Aeronàutica
Informàtica, Serveis i Multimèdia
Matemàtiques + Enginyeria Informàtica

Neix la Taula Nacional de la Universitat Pública

➤ El nou marc de diàleg vol garantir una aplicació harmònica dels canvis que viu el sistema universitari

La comissionada per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, Blanca Palmada, va anunciar, el 18 de desembre passat, la creació de la Taula Nacional per a la Universitat Pública, en un acte a Barcelona en el qual van participar el president de l'Associació d'Universitats Públiques de Catalunya (ACUP) i rector de la Universitat Pompeu Fabra, Josep Joan Moreso; i els rectors de la Universitat Autònoma de Barcelona, Lluís Ferrer; de la Universitat de Barcelona, Dídac Ramfrez, i de la Universitat de Girona, Anna Maria Geli.

Amb la constitució d'aquesta taula, el Govern de la Generalitat vol liderar el procés de diàleg a l'entorn de la universitat pública. La Taula Nacional s'ha creat d'acord amb els rectors i havent-ne parlat amb els representants dels estudiants. Aquesta iniciativa vol garantir

Ferrer, Moreso, Palmada, Ramfrez i Geli.

una aplicació harmònica i coordinada dels importants canvis que han d'afrontar actualment les universitats respectant la seva autonomia.

La nova Taula Nacional té tres objectius inicials: l'anàlisi dels diversos aspectes que planteja el nou escenari del sector, el debat per identificar les mesures més adequades i el seguiment de l'aplicació de les actuacions que es decideixi dur a terme. La taula estarà integrada per representants dels estudiants, pels rectors de les universitats i per representants del Govern.

Les qüestions que tractarà s'estructuren al voltant de tres eixos principals: l'adaptació de les titulacions a l'espai europeu d'educació superior (EEES); les condicions que requereix l'aplicació correcta d'aquest procés, tant pel que fa als aspectes organitzatius com als temes de finançament i de beques; i la potenciació dels mecanismes de participació dels estudiants com a membres de ple dret de les universitats públiques catalanes.

Seguint l'acord que es va prendre durant l'última reunió del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC), la primera fase del debat ha d'haver finalitzat abans que s'acabi l'actual curs acadèmic. Després d'aquesta fase inicial, la Taula Nacional ha d'esdevenir el nou marc propici per endegar un debat més ampli sobre totes aquelles qüestions que puguin contribuir a enfortir les universitats públiques i amb la participació activa dels sindicats que representen tant el personal docent i investigador com el personal d'administració i serveis, amb l'objectiu que tot el conjunt de la comunitat universitària hi sigui representat.

PREMIS

Miquel Albertí guanya un premi Càtedra Victoriano Muñoz Oms

Miquel Albertí Palmer, doctorat del Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals, ha estat guardonat amb el premi Càtedra Victoriano Muñoz Oms de Valors Humans a l'Enginyeria, patrocinat per ENDESA Escuela de Energía i FECSA-ENDESA, per la seva tesi doctoral titulada «Interpretación matemática situada de una práctica artesanal». Aquest treball tracta d'una recerca feta *in situ* a Indonèsia. La Càtedra Victoriano Muñoz Oms concedeix anualment un premi a la millor tesi doctoral que incideixi en els valors humans o bé en un tema científicotecnològic on es considerin vessants humanístics, socials o ètics.

Laia Jorba rep el I Premi Jordi Solé Tura per la seva tesi doctoral

La doctora Laia Jorba Galdós, tècnica de suport a la recerca del Departament de Ciència Política i de Dret Públic, ha guanyat el I Premi Jordi Solé Tura per la seva tesi doctoral «Democràcia deliberativa: la transformació de preferència en el procés deliberatiu». Aquest premi, adreçat a joves investigadors interessats en els àmbits del dret públic i la ciència política, el convoca l'Ajuntament de Mollet del Vallès a través del Centre d'Estudis per la Democràcia. A aquest primer certamen, s'hi han presentat vuit tesis doctorals: dues d'universitats d'Anglaterra, tres de la UAB, una de la UB i dues de la Universitat Complutense de Madrid.

Premi de recerca jurídica per a un treball de David Moreno

Un treball de David Moreno Mendoza, investigador en formació del Departament de Dret Públic i de Ciències Historicojurídiques de la UAB, ha estat guardonat amb el premi de recerca jurídica que concedeix l'Obra Social i Cultural de Caja España. L'obra de Moreno guardonada és «Empleo y orientación al mundo laboral de jóvenes en situación de exclusión social en empresas de inserción de España». El tema de la convocatòria del darrer premi, segons criteris d'actualitat i oportunitat, era «Joves i ocupació. Orientació al món laboral». Aquest guardó consta d'una dotació econòmica de 6.000 euros.

Ana Ripoll pren possessió com a rectora

En el seu discurs destaca el «moment de canvi» que viu la UAB

La cerimònia va tenir lloc a la sala d'actes del Rectorat. A la imatge, Ana Ripoll, Josep Huguet i Lluís Ferrer.

➤ Ripoll va manifestar que l'adaptació a l'EEES és «una oportunitat per a tot el col·lectiu universitari»

Ana Ripoll va prendre possessió com a rectora de la UAB el 14 de gener, en un acte que va aplegar nombroses autoritats acadèmiques i institucionals. Van intervenir-hi, a més de la nova rectora, el rector sortint, Lluís Ferrer; el conseller d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya, Josep Huguet; la presidenta del Consell Social de la UAB, Rosa Cullerell; i l'alcalde de Cerdanyola del Vallès, Antoni Morral.

Ripoll va afirmar que «tenim una universitat de quaranta anys que, en termes de Soló d'Atenes, estaria en la plena maduresa», però que té «síntomes d'adolescència i de creixement» perquè ja no és la institució on «gairebé tothom tenia una edat similar i necessitats semblants» sinó que «hi conviuen diferents estadij de maduresa» i «els campus, els centres i les persones són molt diversos».

Va destacar el moment de transformació que viu l'Autònoma. D'una banda, va parlar del canvi generacional: «Hem de formar millor els nostres futurs professors, captar els millors professionals i canviar la nostra mentalitat i les nostres estructures de govern». De l'altra, va subratllar que «els nostres espais i infraestructures han de ser els adequats per

poder impartir docència segons les exigències de l'EEES».

La nova rectora va afirmar que «la creació de la zona ECTS i la implementació de les noves titulacions obren una oportunitat per a tot el col·lectiu universitari», i es va mostrar partidària de dialogar amb totes les parts implicades en el procés d'aplicació de l'EEES a la Universitat. Segons va dir, «hem d'aprendre a convertir el que hem viscut –l'ímpetu, la força, la protesta, fins i tot la violència– en coneixement i en diàleg, només amb raons, de manera pacífica i sense agredir el dret a la lliure expressió i al lliure exercici de la voluntat democràticament expressada».

Diversos membres de l'antic i del nou equip de govern.

Finalment, la rectora va lloar «l'enorme dedicació de Lluís Ferrer a la seva tasca, la seva identificació absoluta amb la UAB i els principis que ell representa», i va afirmar que el rector sortint és «un exemple per a tots nosaltres». Ripoll va acabar la seva intervenció assegurant que se sent «la rectora de tots».

Per la seva banda, Josep Huguet va desitjar «el màxim èxit» al nou equip de govern, al qual va dir que «pot comptar amb tot el suport del Govern de la Generalitat». El conseller va animar a «posar sobre la taula els debats estratègics del sector universitari», a «ampliar les infraestructures comunes» i a «avançar cap al concepte d'Universitat de Catalunya».

Finalment, Rosa Cullerell va destacar que «ara ja seran quatre les rectores d'universitats públiques a tot l'Estat, és a dir, gairebé el 10 % del total», i va felicitar Lluís Ferrer «per tots aquests anys».

Ferrer s'acomiada amb un missatge optimista

En la seva última intervenció com a rector de la UAB, Lluís Ferrer es va acomiadar manifestant la seva «satisfacció» perquè, «després de tots aquests anys de rectors amb barba i corbata, ara arriba una dona al capdavant de la institució». Va destacar que les dones són «majoritàries a tots els sectors de la Universitat» i que Ripoll és la primera que accedeix al càrrec a l'Autònoma.

Ferrer va felicitar el nou equip de govern de la Universitat «pel coratge i la voluntat de servei a la institució que significa presentar-se per comandar la Universitat», i va afegir que «calen persones al capdavant com la nova rectora, amb criteri, experiència i convicció d'impulsar una universitat pública de qualitat».

El rector sortint va contextualitzar la inversió de la nova rectora: «És un moment de crisi econòmica i de mobilitzacions de col·lectius d'estudiants en contra de la creació d'un espai europeu d'ensenyament superior (EEES)». I, desitjant «deixar un missatge optimista», va manifestar que «l'EEES és un gran projecte» i que «haurem de corregir errors en la seva aplicació, explicar-lo encara més i destinar-hi més recursos, sobretot en beques i ajuts», perquè «el projecte és molt bo i el temps ho demostrarà».

Ferrer també va expressar el seu agraïment a l'ACUP: «Crec que, plegats, hem estat capaços de fer un primer dibuix de la universitat pública catalana que voldríem».

LA COLUMNA DEL MIL·LENI

Debat i violència

La crisi i l'esperança són els signes dels nostres temps, si bé podem dir, com els dramaturgs Friedrich Dürrenmatt i Bertolt Brecht, «quins temps aquests en què cal lluitar per allò que és evident». La crisi ha arribat com la primavera del poeta, sense saber com; mentre que l'esperança col·lectiva porta el nom de Barack Obama, almenys per a alguns dels habitants del món globalitzat pel mercat.

El mercat gairebé acaba amb el sistema de tan poderós com és: ja va liquidar l'URSS, encara que la KGB va poder salvar els mobles, però ara Vladimir Putin ens amenaça de tancar l'aixeta del gas. Alguns dels que han mogut el mercat han deixat Wall Street com un formatge gruyère i la desgràcia de la desocupació ens amenaça com una plaga bíblica.

El mercat també és acusat, per molts membres de la comunitat universitària que critiquen amb duresa els projectes d'unificació de l'educació superior europea, de condicionar la política educativa dels països membres de la Comunitat Europea. Les mateixes autoritats acadèmiques han parlat de la dificultat d'explicar i de debatre amb profunditat les propostes comunitàries. Les xerrades sobre aquest projecte, els últims anys, han estat moltes més de les que poden suposar els qui no han seguit de prop el procés. No cal dir que la universitat és la que ha de propiciar, cada dia amb més decisió, els mecanismes de màxima participació per posar damunt la taula el diàleg; però la violència ha aparegut durant el debat. I ha estat un dels punts més conflictius com a conseqüència de les diferències ideològiques respecte d'aquest tema.

La violència sempre ha estat un pas enreper a la democràcia i la convivència. Si hi ha un lloc on les idees i les divergències es poden i s'han de resoldre amb la paraula, és la universitat. Tot és possible amb diàleg i debat intel·lectual i moral, i res amb violència. Els qui creuen que vivim sota la violència institucional poden llegir amb atenció *Vida i destí i Tot passa*, de l'escriptor i periodista Vasilij Grossman, i sabran com es van imposar els totalitarismes en el segle xx contra la llibertat.

Hauríem de recuperar el sentit profund del diàleg i donar veu a la paraula en aquests dies que sembla que arriben nous temps i noves esperances.

Elecció d'Obama ha desvetllat il·lusions en un moment de mediocritat i egoisme, en un món de guerres i violències quotidianes. Podríem també recordar, adaptar i aplicar les paraules del president Kennedy al seu país: «Pensem què podem fer nosaltres per la universitat i no el que pot fer la universitat per nosaltres».

Antoni Merino

La UAB debat l'actual situació de les relacions laborals

► El Departament de Dret Públic i de Ciències Historicojurídiques ha organitzat dues trobades

Dues activitats organitzades pel Departament de Dret Públic i de Ciències Historicojurídiques de la UAB han tractat darrerament la situació de les relacions laborals. S'hi van tractar temes com l'assetjament a l'administració pública, l'atur o els serveis a les cooperatives.

D'una banda, el Departament va organitzar, amb la col·laboració de l'Escola d'Administració Pública i de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, les II Jornades Universitàries de Relacions Laborals a les Administracions Públiques, que van tenir lloc al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (Barcelona).

En aquesta trobada es va tractar l'assetjament psicològic i s'hi van aplegar nombroses persones expertes en relacions laborals d'arreu de l'Estat, tant de l'administració pública com de les universitats. A la inauguració, va intervenir-hi Carles Ramió, director de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, qui va posar en relleu la importància d'aquest tema i de trobar mitjans per preve-

nir-lo. A la conferència inaugural, el professor Iñaki Piñuel, un referent en aquest àmbit, va parlar dels principals conflictes que es produeixen i dels mitjans que tenim per afrontar-los. També van tenir lloc dos col·loquis moderats pels directors de les jornades: Joan Amenós Álamo, professor de Dret Administratiu, i María José Feijóo Rey, professora de Dret del Treball i de la Seguretat Social.

D'altra banda, el V Cicle de Seminaris Universitaris d'Actualitat Laboral té una periodicitat anual i va tenir lloc els dies 21 i 28 de novembre i 12 de desembre a la Facultat de Dret. Aquesta activitat també ha estat dirigida per la professora Feijóo.

El cicle es va estructurar en tres sessions en què van participar nombrosos professionals del món de les relacions laborals privades i de les administracions públiques. L'objectiu era conèixer les darreres novetats en diverses matèries laborals. Les ponències van tractar sobre les cooperatives, els serveis socials i l'administració local, el pla d'igualtat i l'atur. A la cloenda, Josep Maria Rañé i Blasco, president del Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya, va aportar dades i va reflexionar al voltant de la situació del mercat de treball a Catalunya.

L'ESCUDI porta un curs a Barcelona

Del 9 de març a l'1 d'abril tindrà lloc la cinquena edició del Curs d'Especialització de Directors i Encarregats d'Establiments, que organitza l'Escola Superior de Comerç i Distribució (ESCUDI). Enguany es farà per primera vegada a la ciutat de Barcelona.

Una imatge de l'ESCUDI, a Terrassa.

Una de les preocupacions més candents dels comerciants és la de disposar de personal preparat i competent. A més, en moments complicats per a l'economia, és important tenir en compte que tenir un responsable o director d'establiment qualificat pot fer variar les vendes fins a un 50 %. El Curs de Directors i Encarregats d'Establiments esdevé, d'aquesta manera, una inversió per a les empreses, ja que els permetrà millorar els resultats que li poden oferir els seus principals col·laboradors.

L'ESCUDI, centre del qual forma part la UAB, té la seva seu a Terrassa i és l'únic centre català dedicat exclusivament a la formació i al reciclatge dels professionals del comerç.

Pacients i experts en anèmia de Fanconi es troben a la UAB

➤ Aquesta malaltia rara provoca malformacions, anèmia progressiva i predisposició al càncer

Prop d'una cinquantena d'especialistes van participar, a la Universitat Autònoma de Barcelona, en una conferència sobre recerca en anèmia de Fanconi, una malaltia rara caracteritzada per anèmia progressiva, malformacions i predisposició al càncer. La conferència, que es va desenvolupar a la Facultat de Biociències el mes de desembre passat, va tenir lloc dins el marc de l'XI Reunió de la Xarxa Nacional d'Anèmia de Fanconi.

L'acte va ser organitzat pels grups de recerca del doctor Jordi Surrallés, investigador del Departament de Genètica i de Microbiologia de la UAB i del consorci Centro de Investigación Biomédica en Red de Enfermedades Raras (CIBERER), i del doctor Juan Bueren, del Centro de Inves-

tigaciones Energéticas y Medioambientales (CIEMAT) i també investigador de CIBERER. Els especialistes es van reunir al llarg de la sessió amb representants de l'Associació Espanyola d'Anèmia de Fanconi per parlar, entre altres aspectes, sobre la vacunació dels pacients contra el virus del papil·loma humà i el seguiment posterior, i es va informar que la vacuna no previndrà la major part dels tumors en aquests pacients.

La primera intervenció de la conferència va ser a càrrec del doctor Àngel Raya, investigador del Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona. Raya va oferir una xerrada sobre la inducció de cèl·lules mare pluripotents. El seu grup de recerca ha intentat crear cèl·lules mare a partir de cèl·lules de la pell dels pacients d'anèmia de Fanconi. L'acte es va cloure amb la participació del doctor Jordi Surrallés, qui va presentar el taller CIBERER sobre diagnòstic genètic de l'anèmia de Fanconi, que va tenir lloc a la UAB entre el 2 i el 4 de febrer.

El Centre d'Estudis Olímpics de la UAB arriba als vint anys

El 19 de gener passat, a l'Ajuntament de Barcelona va començar la celebració dels vint anys del Centre d'Estudis Olímpics de la Universitat Autònoma de Barcelona (CEO-UAB). Pere Miró, director de Relacions amb els Comitès Olímpics Nacionals i de Solidaritat Olímpica del Comitè Olímpic Internacional (COI), va donar el tret de sortida amb la conferència inaugural, que portava per títol «Els reptes del moviment olímpic després dels Jocs Olímpics de Pequín 2008».

Per tal de celebrar aquest aniversari, està previst organitzar un nodrit programa d'activitats que inclourà, entre d'altres, sessions de debat sobre els principals reptes del món olímpic i esportiu i la publicació d'un llibre que farà una reflexió sobre la contribució, des de la universitat, al desenvolupament del fenomen olímpic i esportiu.

El CEO-UAB va ser creat a partir d'un acord de la Junta de Govern de la UAB, l'any 1989. Posteriorment, l'any 1991, es van incorporar al seu consell de govern representants de l'Ajuntament de Barcelona, de la Diputació de Barcelona i del Comitè Olímpic Espanyol. Finalment, la Generalitat de Catalunya es va incorporar al consell l'any 2002.

FOTONOTÍCIA

Mostra a l'ETSE sobre el conflicte colombià

L'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria va acollir, del 14 al 28 de gener, l'exposició fotogràfica «Dona Atles. Conflicte a Colòmbia», organitzada per l'Agència de Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR), en la qual es van mostrar 41 obres de la fotògrafa Colita sobre les dones desplaçades de Colòmbia, on més d'un milió de persones es troba en situació de desplaçament intern. El 74 % d'aquest col·lectiu està format per dones i nens amb greus necessitats d'assistència. Per aprofundir aquest tema, la Fundació Autònoma Solidària va organitzar una taula rodona el 21 de gener passat.

NASCUT ABANS DE BARCELONA 92

Nascut en el context de la preparació de la celebració dels Jocs Olímpics de Barcelona 92, el CEO-UAB és avui dia un dels centres d'estudis olímpics de referència internacional. Els seus objectius prioritaris són, d'una banda, promoure els valors i els ideals de pau de l'olimpisme i de l'esport a través de la recerca, la formació i la documentació, i de l'altra, facilitar la cooperació entre el moviment olímpic i les universitats.

Amb aquesta perspectiva, el CEO-UAB desenvolupa diverses activitats de difusió i de recerca sobre els Jocs Olímpics (impactes econòmics, urbanístics, culturals, de comunicació, etc.) a través de nombroses col·laboracions amb altres centres internacionals.

Des del 1995, el Centre disposa de la primera Càtedra Internacional d'Olimpisme, una titulació reconeguda oficialment pel COI, institució amb la qual ha desenvolupat nombrosos projectes de cooperació en matèria de cultura i educació al llarg d'aquests anys.

Analitzen els últims avenços en seguretat alimentària

➤ La setena edició del taller MRAMA va aplegar dos-cents participants a la Facultat de Veterinària

El nombre d'assajos microbiològics que es duen a terme per a la detecció de microorganismes en els aliments augmenta any rere any amb mètodes cada cop més fàcils d'usar, ràpids i precisos. Així ho van poder comprovar els dos-cents participants de la setena edició del taller sobre Mètodes Ràpids i Automatització en Microbiologia Alimentària (MRAMA), que va tenir lloc a la Facultat de Veterinària de la UAB a finals del mes de novembre passat, organitzat pel Centre Especial de Recerca Planta de Tecnologia dels Aliments (CERPTA) i el Departament de Ciència Animal i dels Aliments de la UAB, sota la direcció dels professors Marta Capellas i Josep Yuste.

En l'edició d'enguany, el ponent principal va ser el professor Daniel Y. C. Fung, considerat el «pare» dels mètodes microbiològics miniaturitzats i uns dels investigadors més experts i especialitzats del món. Però al taller també van participar-hi altres conferenciants de renom, com ara Cécile Lahellec, directora honorària de recerca de l'Agència Francesa de Seguretat Sanitària dels Aliments; Armand

Sánchez Bonastre, professor de la UAB i director del Servei Veterinari de Genètica Molecular de la Universitat; Daniel Ramón Vidal, professor de l'Institut d'Agroquímica i Tecnologia dels Aliments; Cristina Romero Gonzalo, responsable de la Línia d'Aliments de l'empresa Ingenasa; David Tomás Fornés, responsable del laboratori de Microbiologia i Biologia Molecular d'AINIA Centre Tecnològic; i Zelinde Balverde, directora del programa tècnic de l'AOAC Research Institute (EUA).

MÈTODES A INTERNET

Les jornades també van incloure diverses sessions pràctiques al laboratori, entre les quals destaca una sobre l'ús dels recursos per a microbiologia predictiva disponibles a Internet; així com una taula rodona, una visita a una empresa de biologia molecular i una presentació dels mètodes més nous.

Foto de grup dels participants al taller.

NOMENAMENTS

Nomenaments al PAS i al PDI

Darrerament, en l'àmbit del col·lectiu del personal docent i investigador s'han produït les modificacions següents: el professor Tomàs Manuel Margalef Burrull ocupa el càrrec de director del Departament d'Arquitectura de Computadors i Sistemes Operatius des del 28 de novembre passat; i, d'altra banda, la professora Carlota Solé Puig és directora del Departament de Sociologia des del dia 1 de desembre. Pel que fa al col·lectiu del personal d'administració i serveis, la plaça de cap de l'Oficina de Promoció Econòmica i Compres ha estat atorgada a Agustí Verde Parera.

BREUS

Alumnes de la UAB participen en un concurs transfronterer

El 13 de desembre va tenir lloc, a Perpinyà, la final del concurs transfronterer Gesti-On-Line d'empreses, amb el patrocini de la Regió Llenguadoc-Rosselló, el Consell General dels Pirineus Orientals, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Perpinyà. Van participar-hi deu equips de les principals universitats i escoles de gestió de la zona, inclosa la UAB. Els estudiants Eulàlia i Raül Vicente Marcelo i Irene Galvan, de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials, s'hi van desplaçar acompanyats pel professor Ricard Pedreira, del Departament d'Economia de l'Empresa de l'Autònoma.

EL WEB

www.uab.cat/saf/

El Servei d'Activitat Física (SAF) de la Universitat Autònoma de Barcelona ha renovat la seva cara electrònica i ha presentat un nou web, modern, atractiu i molt complet. A més a més d'una explicació detallada de totes les activitats que s'hi realitzen, dels horaris del centre i dels serveis que ofereix l'entitat, el nou web ofereix informació al dia d'activitats, promocions i notícies d'interès sobre el SAF i el món esportiu. Entre les novetats, destaca especialment l'apartat «Mou-te on line», una plataforma que posa a la disposició dels usuaris diversos qüestionaris d'autoavaluació de la salut, així com propostes de fitxes d'exercicis, tallers, articles, etc. Aquest espai s'ha creat amb l'objectiu d'ajudar els membres de la comunitat universitària a assolir un estil de vida més actiu i saludable.

RECERCA

Apareix la publicació en anglès del primer estudi global sobre la vida i l'obra de Ramon Llull

➤ L'investigador ICREA Alexander Fidora, de la UAB, ha estat un dels coordinadors del projecte

Raimundus Lullus. An introduction to his life, works and thought és el títol de la primera introducció general a la vida, l'obra i el pensament del filòsof i teòleg Ramon Llull (1232-1316), que acaba de ser publicada recentment en llengua anglesa dins la prestigiosa col·lecció Corpus Christianorum.

El llibre, resultat d'un treball de recerca coordinat pels professors Alexander Fidora (ICREA), del Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana de la UAB, i Josep E. Rubio, de la Universitat de València, suposa una fita molt important per als estudis lul·lians a escala internacional i per a la projecció de la cultura catalana arreu del món.

Ramon Llull és considerat un dels pensadors més destacats de la història universal. Però l'estudi del seu pensament topa encara amb moltes dificultats que tenen a veure, sobretot, amb el seu caràcter polifacètic i el volum de la seva producció. En les seves 280 obres, escrites en llatí, català i àrab, Llull se'ns pre-

senta com a filòsof i místic, com a lògic i poeta, com a missioner i defensor de la croada, precursor de la moderna informàtica i pare de la llengua catalana. Aquesta *introduction* pretén facilitar l'accés a aquest univers intel·lectual tan ric i complex, reunint per primer cop en un sol llibre els trets essencials de Ramon Llull i de la seva obra.

ESPECIALISTES DE TRES PAÏSOS

L'estudi és resultat d'un treball de recerca conjunt en el qual han intervingut, al llarg dels últims cinc anys, diferents especialistes d'Alemanya, d'Espanya i d'Itàlia, i ha estat editat per Brepols, editorial belga dedicada a l'edició de textos llatins antics i medievals, dins del Corpus Christianorum, la col·lecció més prestigiosa d'edicions d'autors clàssics de la tradició cristiana, on es publiquen també les edicions crítiques de les obres llatines de Ramon Llull.

Amb més de cinc-centes pàgines, el llibre està estructurat en tres parts. La primera, dedicada a la biografia, ressegueix amb detall la trajectòria vital de Ramon Llull: la seva conversió, els seus viatges a Montpeller, a la Universitat de París, a la cort del Papa a Roma i la seva activitat missionera al nord d'Àfrica, per tal de contextualitzar la seva producció intel·

Coberta de Corpus Christianorum, la col·lecció més prestigiosa d'edicions d'autors clàssics de la tradició cristiana, on es publiquen també les edicions crítiques de les obres llatines de Ramon Llull.

lectual tot situant-la dins l'horitzó polític i social del seu temps.

La segona part descriu, una per una, totes les obres de Llull. Per a cadascuna es donen les coordenades temporals i geogràfiques de la seva composició, una descripció del seu contingut, així com referències bibliogràfiques per aprofundir el seu estudi.

Finalment, la tercera part de l'obra presenta el seu pensament filosòficoteològic: l'*Art lul·liana*, tot explicant l'evolució d'aquest sistema, del seu alfabet i de les seves figures. S'hi estudia també com el pensador aplicava la seva ciència universal als diferents àmbits de la realitat: al cosmos, a l'home i a Déu.

La UAB acorda amb les administracions noves inversions per a centres de recerca

La Generalitat ha signat dos convenis amb la UAB: la constitució del centre de recerca Consorci Markets, Organizations and Votes in Economics (MOVE) i la creació d'un consorci format per la UAB, el Govern i el Ministeri de Ciència i Innovació que gestionarà el CBATEG-Mouse Clinic, centre del Parc de Recerca UAB.

El MOVE formarà part de la xarxa de centres de recerca de la Generalitat, i els

seus àmbits prioritaris d'estudi seran l'economia de la ciència i de la innovació, l'economia basada en la simulació i la computació i el que s'anomena governança, que comprèn l'estudi de l'economia pública, l'elecció social o l'economia política. Les aportacions econòmiques previstes per la Generalitat per al període 2008-2011 s'elevan a un total de 180.000 euros anuals. Per la seva banda, el Minis-

teri ha manifestat la seva disposició a donar suport extern a aquest projecte, amb una aportació de 180.000 euros per a l'exercici 2008, i 180.000 euros més en el projecte de pressupost de l'exercici 2009.

Pel que fa al CBATEG-Mouse Clinic, el consorci creat té com a objectiu constituir una plataforma de suport a la comunitat científica i tecnològica per realitzar estudis en el camp de les biotecnologies i, concretament, en la biotecnologia animal i la teràpia gènica. La inversió total en aquest centre per al període 2008-2022 serà de 122 milions d'euros.

Grup de Recerca en Aigua, Territori i Sostenibilitat (GRATS)

➤ Analitza com els models de desenvolupament urbà determinen els hàbits de consum d'aigua de la gent

La geografia, les ciències ambientals i la sociologia s'entrecreuen indissolublement en els treballs de recerca que porten a terme els membres del Grup de Recerca en Aigua, Territori i Sostenibilitat (GRATS), un dels grups pioners en aquest camp en l'àmbit català i estatal. Creat a principis de l'any 2002, sota la direcció del professor David Saurí, el seu principal objecte d'estudi és analitzar com els models de desenvolupament territorial i urbanístic determinen els hàbits de consum d'aigua de la població i la gestió que se'n fa. Aquest coneixement, consideren els investigadors del GRATS, permet a les administracions públiques dissenyar polítiques ambientals més eficients en la gestió de l'aigua i implantar recursos hídrics aprofitables alternatius a l'aigua potable.

L'origen del grup va ser una recerca de la Unió Europea per estudiar la gestió de l'aigua a diverses ciutats europees. Des de llavors, els membres del GRATS no han parat d'investigar, a vegades amb finançament institucional, d'altres per pur interès intel·lectual, sobre diversos aspectes relacionats amb el seu objecte d'estudi. Alguns dels temes que han centrat les seves recerques han estat els usos exteriors de l'aigua a les residències unifamiliars; la gestió de l'aigua a l'interior de les llars de la regió metropolitana de Barcelona; l'estudi cartogràfic i estadístic de les piscines de l'àrea metropolitana

Els membres del grup Laia Domènech, David Saurí, Anna Serra i Hug March.

de Barcelona; les inundacions al litoral; la gestió sostenible de la jardineria pública i les alternatives de subministrament d'aigua (aigües pluvials i reciclades) per a usos no potables.

Els membres del GRATS estan adscrits al Departament de Geografia i a l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals. Actualment en formen part, a més de David Saurí, Joan Carles Llurdés, Marc Parès, Pere Serra, Elena Domene, Laia Domènech, Anna Serra i Hug March. Altres professors de l'ICTA, amb qui els membres del GRATS col·laboren molt estretament, són Martí Boada i Joan David Tàbara. Aquest últim aporta el vessant més sociològic a les seves recerques.

CANVI CLIMÀTIC I NUCLIS TURÍSTICS

Un dels estudis en què estan immersos actualment els investigadors del GRATS

és el projecte ESPON, concedit per la Unió Europea dins del VII Programa Marc de Recerca. Desenvolupat a Alacant, juntament amb investigadors de la Universitat d'aquesta ciutat, té com a objectiu estudiar l'impacte que pot tenir el canvi climàtic en el subministrament d'aigua als nuclis turístics i com aquests nuclis es poden adaptar a un futur amb menys recursos hídrics dels que disposen actualment.

A més del suport de la Unió Europea, el GRATS també ha tingut, per fer recerca, el finançament d'institucions com el De-

El GRATS és un dels grups pioners en el seu àmbit de recerca tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat

L'aprofitament de l'aigua a Sant Cugat

L'any 2002, l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès va aprovar una ordenança municipal que obligava a incorporar a tots els habitatges de nova construcció sistemes d'aprofitament d'aigües residuals (com ara depuradores) i, en el cas dels habitatges unifamiliars, sistemes per recollir l'aigua de pluja.

Set anys després, el GRATS estudia com s'està implantant la normativa i com la interioritzen els habitants del municipi. La recerca destaca l'estalvi significatiu d'aigua que representa l'ús d'aigües regenerades per a usos no potables i la major conscienciació dels ciutadans com a agents actius en la seva gestió.

partament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, l'Agència Catalana de l'Aigua i l'empresa Aigües de Barcelona.

Pel que fa a la col·laboració amb altres universitats, cal destacar, en l'àmbit estatal, les universitats de Girona i d'Alacant i, en l'àmbit internacional, les universitats de Manchester, Lancaster i Oxford (Regne Unit), la del Sud de Califòrnia (EUA) i la de la Colúmbia Britànica (Canadà).

Una recerca estudia l'eficàcia dels subtítols a la televisió

➤ Els subtítols, tal com es fan actualment, no són un recurs gaire útil per als adolescents amb sordesa

Investigadores del Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació de la UAB han realitzat un estudi per explorar la comprensió de la televisió subtitulada per part d'un grup d'alumnes afectats de sordesa severa i profunda. Els resultats obtinguts indiquen que els infants i els adolescents sords tenen dificultats a l'hora de fer un seguiment conjunt dels subtítols i de les imatges. En concret, van constatar que la velocitat a què s'emetien i la subtitulació literal dels diàlegs no els permetia tenir temps per mirar les imatges i treure'n un significat global. Les investigadores consideren necessari revisar els criteris de subtitulació emprats fins ara i definir-ne de nous.

Les professores Cristina Cambra, Núria Silvestre i Aurora Leal, membres del Centre de Recerca sobre Sordeses i Trastorns

en l'Adquisició del Llenguatge (GISTAL) de la UAB, han estudiat si els subtítols realment ajuden les persones sordes, principals usuàries d'aquest servei, a entendre els programes televisius, si els poden llegir bé i com interpreten el missatge transmès per la imatge.

El treball de recerca, dut a terme amb el suport del Consell de l'Audiovisual de Catalunya i del Ministeri d'Educació i Ciència, s'ha realitzat amb alumnat amb sordesa de diferents franges d'edat, tenint en compte el paper de la informació visual, l'auditiva i la procedent del llenguatge oral i escrit.

Els resultats mostren que els subtítols, tal com es presenten actualment, no són un recurs gaire útil per als adolescents amb sordesa per millorar la comprensió dels programes.

Aquest estudi palesa la necessitat de revisar els criteris de subtitulació que s'empren actualment i de definir-ne d'altres que tinguin en compte la informació que aporten la imatge, el so i el llenguatge oral, així com la competència lingüística de les persones sordes.

Per què l'èxit de les formigues invasores?

Un equip internacional d'investigadors, amb la participació de l'investigador de la UAB i del CREA Xavier Espadaler, ha resolt qüestions fonamentals sobre el comportament de les formigues. Els científics han descobert que algunes espècies que envaeixen amb èxit extenses zones de territori cooperen amb altres colònies per formar supercolònies. Els investigadors alerten que les plagues d'aquestes formigues poden esdevenir un problema global. La recerca, la primera de les seves característiques, ha estat publicada a la revista *PLoS ONE*.

L'origen d'aquesta capacitat invasora excepcional és ple d'interrogants. Els investigadors de la UAB i del CREA han participat en el primer estudi a gran escala, que ha comparat diferents trets d'una espècie de formiga invasora, la *Lasius neglectus*, amb una espècie germana que no és invasora, la *Lasius turcicus*. La re-

cerca ha donat resposta a alguns dels interrogants sobre la biologia del comportament invasiu. Una de les claus del seu comportament és que les formigues invasores formen xarxes de nius, amb moltes reines que s'aparellen sota terra i no fan eixams. Els investigadors han demostrat que les condicions per desenvolupar aquesta capacitat invasora ja es troben a les poblacions d'origen.

Imatge d'exemplars de *Lasius neglectus*.

BREUS

La UAB acull la primera trobada científica de Bioarch

UAB Casa Convalescència va aplegar, el 15 i el 16 de desembre, més de vuitanta especialistes en arqueobiologia que van posar en comú coneixements i projectes de recerca sobre el seu objecte d'estudi: les interaccions entre les societats de l'holocè i el seu entorn. La xarxa Bioarch s'ha creat aquest any per consolidar la col·laboració entre grups d'arqueobiòlegs procedents de sis països europeus: Espanya, Suïssa, Bèlgica, el Regne Unit, Alemanya i França. La seva recerca se centra en tres temes: l'impacte humà i el canvi climàtic durant l'holocè, la neolització i els períodes històrics a Europa i al Pròxim Orient, l'edat del bronze/ferro, l'antiguitat clàssica i el naixement de l'edat moderna.

Descobreixen un factor genètic en l'altruisme

Des de Darwin, es creia que l'origen del comportament altruista estava determinat per la superioritat del grup humà cooperant davant un altre que no ho és. La condició *sine qua non* perquè es doni un estat de reciprocitat és que la comunitat estigui formada només per individus altruistes. Un article publicat a *Evolutionary Biology*, en canvi, planteja un escenari nou on la genòmica té molt a dir sobre el comportament cooperant dels humans. Així, la selecció natural i genètica pot reemplaçar la reciprocitat com a requisit per desenvolupar l'altruisme. Mauro Santos, professor del Departament de Genètica i de Microbiologia de la UAB, és coautor de la recerca.

Identifiquen per primer cop un paràsit als gats de carrer

En un estudi realitzat pel Departament de Sanitat i d'Anatomia Animals de la UAB, amb el suport del Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona, s'ha detectat la presència d'*Hepatozoon sp.* en colònies de gats de carrer. És el primer cop que aquests paràsits intracel·lulars s'identifiquen en felins del nord d'Espanya. A més, evidencia la necessitat de programes sanitaris que permetin detectar i controlar malalties que puguin afectar tant altres animals com la salut pública. De moment es desconeix el mecanisme de transmissió d'aquest paràsit, però se sap que no és tan virulent com el que afecta l'espècie canina.

El PRUAB promou un acord entre Catalunya i Corea

El conseller d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat, Josep Huguet; el director general de Recerca, Ramon Moreno; i el gerent del Parc de Recerca UAB, Ramon Noguera, van signar, a la província de Gyeonggi (Corea del Sud), un acord sobre incubació i internacionalització d'empreses d'alta tecnologia.

El protocol d'intencions signat entre el Govern català i el de la província de Gyeonggi els permet convertir-se en «socis preferents» en matèria de desenvolupament d'empreses de base tecnològica. L'acord permetrà cooperar amb les incubadores tecnològiques de la província, especialment amb el Gwanggyo Techno Valley, un conjunt d'espais de recerca en nanotecnologia, biotecnologia i TIC.

D'aquesta manera, les empreses derivades catalanes podran instal·lar-se en incubadores coreanes i les empreses coreanes podran introduir-se al mercat europeu a través de Catalunya. L'objectiu d'aquesta col·laboració és ajudar a la internacionalització de les empreses derivades catalanes creades al voltant de parcs científics i de les universitats, i promoure alhora la introducció de les empreses coreanes a Catalunya.

El paper del PRUAB ha estat clau per assolir aquest acord entre dues zones capdavanteres en recerca. Gyeonggi, la regió que envolta l'àrea metropolitana de Seül, agrupa més del 30 % de l'activitat industrial de Corea del Sud.

ECREA 2008: debat mundial sobre recerca en comunicació

► La Facultat de Ciències de la Comunicació, la Fundació UAB i l'Incom organitzen la trobada

Els mitjans de comunicació davant la globalització, les migracions i la diversitat cultural van ser alguns dels temes sobre els quals van debatre prop d'un miler d'investigadors de la comunicació, procedents de quaranta països, en la Conferència Europea de Comunicació ECREA Barcelona 2008 «Polítiques de comunicació i cultura a Europa». L'esdeveniment va tenir lloc del 25 al 28 de novembre, organitzat per la UAB a través de la Facultat de Ciències de la Comunicació, l'Institut de la Comunicació i la Fundació UAB.

ECREA 2008 va ser inaugurada pel conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, Joan Manel Tresserras. En el seu discurs, el conseller va demanar situar la diversitat al centre del procés de la construcció de la identitat europea i catalana i va assenyalar «la necessitat de disposar de mitjans de comunicació d'abast europeu i de desenvolupar polítiques de comunicació i cultura que facin créixer les economies del coneixement».

En total, es van presentar més de set-centes comunicacions acadèmiques, distribuïdes en quinze sessions paral·leles i

quatre semiplenàries. En aquestes últimes es van abordar els nous reptes per als estudis de comunicació a Europa, els canvis que comporta l'era digital en les rutines productives dels mitjans, la comunicació local a Catalunya i els reptes de la digitalització i la cooperació intercontinental entre Europa i l'Amèrica Llatina en la investigació en comunicació.

La sessió de clausura d'ECREA es va dedicar a les «Expressions culturals i símbols universals. L'experiència de Catalunya», i van participar-hi el semiòleg italià Paolo Fabbri; el catedràtic d'Estètica de la Universitat Oberta de Catalunya, Xavier Rubert de Ventós; el director de l'Institut Ramon Llull, Josep Bargalló, i el director de l'InCom-UAB, Miquel de Moragas.

Moragas, Tresserras, Heinderyckx, Cros i Blanco.

Estudien les noves aplicacions de les tecnologies de seqüenciació d'ADN

Investigadors del Departament de Bioquímica i de Biologia Molecular de la UAB estan estudiant la validesa de les tecnologies de seqüenciació massiva d'ADN per a l'anàlisi de l'expressió gènica d'organismes (la qual permet conèixer quin gen s'activa en cada moment i amb quina intensitat). Els científics han triat com a model d'estudi el llevat del pa (*Saccharomyces cerevisiae*), un organisme utilitzat en recerca bàsica i biotecnologia. La informació obtinguda pot aplicar-se a molts àmbits d'estudi dels éssers vius.

Les tècniques de seqüenciació tenen com a tret comú l'obtenció de centenars de milers de seqüències independents a una velocitat insospitada. D'aquesta manera ha estat possible explorar massivament la diversitat genètica de comunitats microbianes i ampliar espectacularment el catàleg d'espècies de les quals es coneix el genoma o plantejar la seqüenciació de genomes humans individuals.

El potencial d'aquestes tecnologies no acaba en l'exploració de la seqüència de genomes, sinó que la seva enorme capa-

citat de generació de dades pot permetre avaluar l'activitat d'aquests genomes, és a dir, els gens que s'expressen en un moment donat —manca de nutrients, canvis en la temperatura, exposició a tòxics— i amb quina intensitat ho fan.

El grup de Biologia Molecular de Lleuats de la UAB, en col·laboració amb l'empresa Lifesequencing, ha pres com a model el *Saccharomyces cerevisiae*, un organisme utilitzat en investigació bàsica i biotecnologia i el primer eucariota al qual es va seqüenciar completament el genoma. L'equip d'investigadors pretén fer un pas endavant per definir aquest panorama en condicions d'estress sotmetent-lo a un canvi de pH.

COMUNITAT

El rostre gegant de la UAB, dibuixat amb carbonet

És el resultat d'un projecte que combina arts plàstiques i informàtica

L'artista ha dibuixat la cara sobre una plataforma de 17 metres. A la dreta, la cara de la UAB, ja acabada, després de l'agressió que va patir el 21 de gener.

➤ L'artista Rodríguez-Gerada fa el retrat després d'un procés informàtic on s'han fusionat cent cares

Les arts plàstiques i la informàtica s'han unit per obtenir el rostre de la UAB, presentat el 14 de gener passat a la plaça Cívica, on a la paret de l'Edifici ETC l'artista Jorge Rodríguez-Gerada ha dibuixat la cara gegant. El projecte, titulat *Identitat composta*, és un retrat de 15 x 10 metres, dibuixat amb carbonet sobre una plataforma. Han col·laborat estretament amb Rodríguez Gerada l'equip de Cultura en Viu, els professors i estudiants de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Informàtica (ETSE) i el Centre de Visió per Computador (CVC) de la UAB.

L'ETSE s'ha encarregat d'aconseguir un sistema d'escaneig tridimensional de qualitat i de cost baix, així com de crear un programari específic per superposar els rostres i fusionar-los per obtenir una «mitjana de la cara» de la UAB. Aquest nou programa informàtic –inexistent al mercat– s'ha batejat amb el nom de Metamorphosis, i l'han creat el professor Enric Martí i l'estudiant del Màster de Tecnologies Multimèdia Ferran Poveda. Metamorphosis tracta els arxius en tres dimensions de les cares mitjançant 28 punts que s'assenyalen en cada rostre, 16 a l'oval facial i 12 més a l'interior de la

Sobre aquestes línies, el dibuix final que ha resultat del procés. A la dreta, un exemple de les imatges obtingudes en 3D durant l'escaneig i fusió de cares.

cara. Els arxius que en van resultar es van superposar uns damunt dels altres fins a obtenir una única cara. Prèviament s'havien fotografiat i escanejat les cares.

El sistema informàtic que s'ha ideat a l'ETSE per escanejar consisteix en la detecció de les cares en 3D mitjançant una càmera de fotos, un projector i els programes David Laserscanner i Flash.

Les persones escanejades es van presentar voluntàriament, però es van seleccionar d'acord amb un criteri de proporcionalitat amb el total de membres de la UAB: 84 estudiants, 6 membres del PAS i 10 del PDI. El rostre resultant és un símbol de totes les persones que formen part de la UAB: la identitat de la Universitat.

El retrat és una mostra d'art efímer, d'art que va desapareixent amb el pas del temps a causa dels diversos agents externs que hi actuen: vent, pluja, noves construccions, etc.

Malauradament, el 21 de gener, l'obra va patir el boicot d'un grup d'estudiants que, penjant-se del sostre de l'edifici, van gargarar el dibuix.

El projecte s'ha dut a terme gràcies a la beca Creador en Residència a la UAB, que Rodríguez-Gerada ha guanyat en la primera edició. Aquests ajuts han nascut per donar suport a la creació artística i estan adreçats a creadors emergents per a la recerca, l'experimentació, la producció i la creació.

Nou camí que va de la carretera a l'eix central del campus

El gener de 2009 ha començat l'aplicació del Pla de Mobilitat, aprovat el novembre passat. Una de les actuacions que ja s'ha fet és el camí de formigó de tres metres, que permet la circulació còmoda i segura de vianants i ciclistes entre la carretera de Cerdanyola i l'eix central, i que és part de la futura xarxa que ha de fer del campus un lloc més accessible.

OPINIÓ

L'accessibilitat, un repte

El Pla de Mobilitat de la UAB és un pas més en el camí que la Universitat va iniciar ara fa més d'una dècada, quan de manera sistemàtica es va començar a generar coneixement sobre els desplaçaments de la comunitat universitària. Uns desplaçaments que ens ajuden a definir el marc territorial d'influència de l'Autònoma. Els orígens dels nostres recorreguts conformen un mapa de geometria variable on les diferents infraestructures de transport hi tenen un paper fonamental.

La UAB és una universitat campus, aïllada de les trames urbanes consolidades, que requereix per ella mateixa un conjunt d'infraestructures que la connectin amb el lloc de residència dels membres de la comunitat universitària. Sense elles el campus no podria existir i la nostra activitat no es podria desenvolupar. Per això, perquè la UAB és un node metropolità peculiar, situat a la segona corona de la RMB, requereix que la seva accessibilitat es visualitzi com una part de la política universitària. I és en aquesta idea on el Pla de Mobilitat consolida tota la seva importància, en la mesura que l'accessibilitat al campus és, en aquest cas, un aspecte cabdal de l'èxit de la nostra universitat. Esperem que l'aprovació d'aquest pla consolidi els esforços que la UAB ha fet en aquesta matèria.

Carme Miralles-Guasch

Professora del Departament de Geografia

La Universitat posa la seva recerca a l'abast de la societat

➤ Una nova aplicació, disponible al web, permet consultar la producció científica de la UAB

La Universitat Autònoma de Barcelona ja té al seu web una aplicació informàtica que permet consultar en línia la seva producció científica i obtenir informació sobre els projectes de recerca i les publicacions (articles, llibres, capítols de llibre, papers de treball) dels investigadors de qui es disposi del seu *curriculum vitae* actualitzat.

Un sistema de cerca permet consultar tant pel nom dels professors i investigadors com pels departaments de la Universitat. En ambdós casos, s'accedeix a informació sobre els treballs de cada investigador, des dels projectes de recerca en què ha participat fins als articles publicats i el nombre de tesis dirigides.

Un segon sistema de cerca avançada permet realitzar les consultes d'una ma-

nera més exhaustiva, per mitjà de paraules clau i dates i per investigador o títol de la publicació. La cerca de dades es pot fer en tres idiomes: català, castellà o anglès.

Amb aquesta iniciativa, que s'anirà complementant al llarg dels propers mesos, la Universitat obre la seva base de dades de producció científica a la societat posant al seu abast tot el coneixement generat pels professors i investigadors de l'Autònoma.

El sistema permet diversos tipus de cerca.

Nova guia de llenguatge no sexista per a la comunitat universitària

La Universitat Autònoma de Barcelona, per encàrrec de l'Observatori per a la Igualtat, ha elaborat la *Guia per a l'ús no sexista del llenguatge a la UAB*. Aquest document s'ha elaborat amb dos objectius bàsics: d'una banda, fer visibles les dones en tots els àmbits i en totes les situacions de la vida universitària; de l'altra, evitar al màxim la utilització del masculí plural genèric.

La llengua és una realitat canviant, que evoluciona per respondre a les necessitats de la comunitat que la utilitza. En una societat com la nostra, en què es demana més igualtat entre els sexes, la llengua com a producte social no només ha de reflectir aquesta igualtat, sinó que també hi ha de contribuir. Amb aquesta finalitat, el Servei de Llengües de la UAB ha elaborat aquesta guia on es recullen recursos per evitar la discriminació de les dones en el llenguatge.

La novetat d'aquesta guia respecte d'altres que s'han elaborat en l'àmbit català és que s'hi presenten problemes i solucions, il·lustrats amb exemples, per a tres llengües: el català, el castellà i l'anglès. Segons explica la introducció de la guia: «Les solucions que proposarem només són solucions possibles que cal estudiar per a cada cas i que no s'han d'aplicar mecànicament. Cal procurar que en resulti un llenguatge natural i tenir en compte el context perquè no totes les solucions són adequades a tot arreu».

Aquest document ha estat elaborat per Heura Marçal, del Servei de Llengües de la UAB, amb la participació de Fiona Kello i Mercè Nogués, i amb la col·laboració d'Amparo Tusón, professora del Departament de Filologia Espanyola. Aquesta guia es pot consultar a la pàgina web de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB (selene.uab.es/observatori-igualtat/).

La UAB adapta les sales d'actes per fer-les «infoaccessibles»

➤ L'objectiu és que les persones amb diferents discapacitats sensorials puguin seguir les activitats

La UAB ha signat un conveni amb la Fundació ONCE i amb l'Institut de Mayores y Servicios Sociales (Imsero) per adaptar les seves sales d'actes de manera que totes les persones puguin seguir les activitats independentment de les discapacitats sensorials. Les primeres actuacions previstes es faran a la sala d'actes del Rectorat, a l'aula magna de la Facultat de Ciències de la Comunicació i a l'auditori de la Facultat de Filosofia i Lletres.

La «infoaccessibilitat» consisteix a trencar les barreres que imposen les discapacitats sensorials per tal d'accedir a les comunicacions. El projecte impulsat a la UAB consistirà a dotar les sales d'actes de les instal·lacions i del programari que calguin per cobrir totes les necessitats: sistemes de subtitulació i d'audio-descripció, etc. En la primera fase del

programa s'adaptaran les tres sales abans esmentades. Més endavant, s'adaptaran tots els espais de la Universitat on es fan actes públics.

El projecte l'han desenvolupat la professora Pilar Orero, del Departament de Traducció i d'Interpretació, Manel Ebri, administrador de centre del Rectorat, i Jordi Gassiot, tècnic de l'administració del Rectorat. El conveni va ser signat per la vicerectora d'Economia de la UAB, Immaculada Vilardell; per la directora de l'Imsero, Pilar Rodríguez; i pel director de la Fundació ONCE, Luis Crespo.

Investidura de la rectora, el 14 de gener passat.

El campus es dota amb deu desfibril·ladors

La UAB disposa des de fa unes setmanes de deu aparells desfibril·ladors externs automàtics, finançats pel Comitè de Seguretat i Salut, i localitzats en diferents

edificis. Els Equips de Primers Auxilis (EPAS) han fet un curs bàsic per conèixer-ne l'ús. Serveixen per recuperar-se d'una aturada cardíaca.

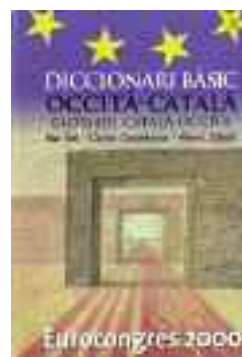
LLOC	UBICACIÓ
Facultats de Filosofia i Lletres, Psicologia, Dret, Polítiques i Econòmiques	SLIPI d'Econòmiques B1 Parell Planta 0 Porta B1/0002
Facultats de Ciències i de Biociències	SLIPI de Ciències centre. Porta C1/182
ETSE (a partir del març)	SLIPI
SAF	Recepció
EU d'Estudis Empresarials de Sabadell i EU d'Informàtica	SLIPI
Rectorat	SLIPI, porta A0007
Facultat de Veterinària (a partir del març)	SLIPI
Facultat de C. de la Comunicació	SLIPI
Facultat de Medicina (a partir del març)	SLIPI

PUBLICACIONS

UN PAÍS DE REVISTES. HISTÒRIA DELS MAGAZINS EN CATALÀ. Obra col·lectiva coordinada per Carme Ferré Pavia i Jordi Finestres. Barcelona: Associació de Publicacions Periòdiques en Català, 2008.

És la primera obra que aborda, de manera antològica, la història de les revistes en llengua catalana, de la qual fa un recorregut històric i gràfic dels darrers 170 anys. En aquesta obra col·lectiva hi han participat una vintena d'autors, fotògrafs i documentalistes. Joan Manuel Tresseras, Enric Larreula, Mavi Dolz i Núria Simelio són altres professors de la UAB que hi participen com a autors. Hi han escrit capítols els estudiosos Sergi Dòria, Carles Santacana, Ferran Mascarell i Carles Duarte, i els periodistes Josep M. Cadena, Pere Pons, Francesc de Dalmaes i Sílvia Llobart, entre d'altres.

DICCIONARI BÀSIC OCCITÀ-CATALÀ. GLOSARI CATALÀ-OCCITÀ. Carles Castellanos, Mar Bel i Manel Zabala. El Prat de Llobregat: Rúbrica, 2007.

El recull lèxic de l'obra és bàsicament l'occità més general, el llenguadocià estàndard. Inclou uns centenars de mots del parlar gascó i del provençal i vol ser una eina per comprendre els textos occitans més accessibles als catalans. L'obra, amb més de vuit mil entrades, és fàcil de consultar. Inclou un resum de la gramàtica de l'occità i un glossari català-occità amb les paraules més allunyades entre ambdues llengües.

«El dibuix no només és una obra meva sinó de tota la Universitat»

ZAMORA

➤ L'AUTÒNOMA ha parlat amb l'artista que ha dibuixat la cara de la UAB, dins el projecte *Identitat composta*

Quin significat tenen els retrats gegants que dibuixes a les parets de les ciutats, a l'estil del que has fet a la UAB?

Formen part d'un projecte artístic que fa tres anys que desenvolupo que es diu *Identitats*, on retrato amb carbonet cares de persones d'una determinada ciutat o barri i les dibuixo en gran. Trio persones anònimes que assoleixen un protagonisme que d'altra manera mai no haurien tingut. El projecte no consisteix en la realització del dibuix sense més ni més, sinó que comença amb la presa de contacte amb la persona que es vol dibuixar.

Quins altres retrats has fet fins ara?

De moment, he fet una quinzena de dibuixos: Barcelona, Buenos Aires, Madrid, Granada, Saõ Paulo són algunes

de les ciutats on he dibuixat persones anònimes com la Concepción, l'Emma, en Julio, etc. El pròxim projecte és a Luxemburg, on aplicaré la tècnica utilitzada aquí a la UAB.

En dibuixar-ho amb carbonet, les cares es van esborrant... quina llàstima, no?

Són retrats que la pluja o l'aire fa que vagin desapareixent a poc a poc. És un tema que m'interessa molt artísticament. Va lligat amb la memòria. A més, les cares es van transformant d'una manera natural. Per exemple, quan plou, les cares sembla que plorin, i quan estan a punt d'esborrar-se del tot, queda una silueta fantasmagòrica molt suggerent.

El retrat d'Obama formava part del projecte «Expectation». En què consistia?

Era una pintura feta de sorra de gairebé una hectàrea, directament proporcional a la immensa esperança que senten els partidaris d'Obama. Les pintures de sorra han estat utilitzades per diferents cultures en rituals guaridors. Aquesta era

J. Rodríguez-Gerada

Aquest artista cubanonovaiorquè s'ha fet famós a casa nostra pel retrat gegant de sorra de Barack Obama que va fer a la platja de Barcelona. Però la seva trajectòria artística es va iniciar el 1990 a Nova York, on va ser un dels fundadors del corrent artístic *culture jamming* o interferència cultural. El llibre *No logo*, de N. Klein, recull alguns dels seus treballs. Des de fa uns anys resideix a Barcelona amb la seva dona i els seus fills. Havia col·laborat amb la UAB en el muntatge d'exposicions per a Cultura en Viu i aquest juliol va guanyar la primera edició de la beca Creador en Residència a la UAB, per desenvolupar el projecte *Identitat composta*. El seu pròxim repte serà a Luxemburg, on té previst fer un retrat gegantí d'un ciutadà seguint el mateix mètode de la UAB. Podeu saber-ne més a: <http://www.artjammer.com>

una metàfora sobre el grau de guariment que necessitem per millorar el món.

Quins altres projectes tens al cap ara?

En aquest moment estic preparant una exposició a Londres per al març, i ampliaré la sèrie *Identitat* amb dues intervencions a Porto i a Boston.

Com veus les pintades que ha patit l'obra?

Fa més de vint anys que sóc artista urbà i n'he dedicat sis a fer treballs amb carbonet a diferents ciutats del món. Mai ningú no hi havia pintat a sobre. Sempre van tenir el respecte de la gent del barri i dels grafiters que cada nit passen buscant una paret on pintar. Sap greu veure que això ha passat en l'àmbit universitari, on se suposa que hi hauria d'haver més educació. S'ha fet malbé un treball no només meu, sinó de les cent persones que voluntàriament es van oferir per ser escanejades. M'agrada que l'art serveixi per generar diàleg. M'agrada que la gent s'expressi. El que sap greu és l'aspecte destructiu d'aquesta expressió.

l'autònoma

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

L'AUTÒNOMA Publicació de la UAB

EDICIÓ I PRODUCCIÓ:
Àrea de Comunicació i de Promoció

REDACCIÓ: María Jesús Delgado,
Miguel Ángel Linares, Octavi López,
Anna Mas, Antoni Merino, Sònia Perelló,
Victòria Salvador, Lucas Santos,
Dímpel Soto i Conxa Valls

IMPRESSIÓ: Servei de Publicacions

FOTOGRAFIES: Montserrat Benito,
Pierre Caufapé, Jordi Pareto,
Antonio Zamora

Febrer de 2009. Núm. 221

Les opinions expressades per les persones entrevistades reflecteixen únicament les seves idees. Està prohibida la reproducció total o parcial dels continguts d'aquesta revista sense l'autorització escrita de l'editor. L'AUTÒNOMA es pot imprimir en format Acrobat via Internet a: www.uab.cat

UNIVERSITAT AUTÒNOMA
DE BARCELONA

Àrea de Comunicació
i de Promoció
Edifici del Rectorat
08193 Bellaterra
(Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 13 35
Fax 93 581 25 46
www.uab.cat
g.prensa@uab.cat